

Masterstuderendes kobling af teori og praksis. Inspiration til videreudvikling af masterpædagogikken?

Vibe Aarkrog, lektor, ph.d., Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet

Vibe Aarkrog er studieleder for masteruddannelserne og lektor i erhvervsuddannelsens pædagogik ved Institut for Curriculumforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet. Her forsker hun i samspillet mellem teori og praksis, herunder i transfer af teori til praksis, hvilket er en relevant problemstilling for både erhvervsuddannelsens

vekslen mellem skole og praktik og de masterstuderendes vekslen mellem studium og arbejde.

Reviewet artikel

Denne artikel drejer sig om, hvordan masterstuderende kobler uddannelsens teoretiske indhold til deres arbejdsmæssige praksis. Da koblingen af teori og praksis er hjørnestenen i masteruddannelserne, er det gennemgående spørgsmål i artiklen: Hvordan kan man sætte fokus på og understøtte de studerendes anvendelse af teori i praksis? Artiklen bygger på følgende spørgsmål fra DPU's halvårslige evalueringer af masteruddannelserne: »Kan du give et konkret eksempel på noget, du har lært på modul x, som du har kunnet bruge i dit arbejde eller erhverv?« Gennem en analyse af de studerendes besvarelse af dette spørgsmål, der peger på forskellige former for anvendelse af teori i praksis, er formålet at inspirere til en videreudvikling af masterpædagogikken.

Kernen i en masteruddannelse er koblingen af teori og praksis

Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) har siden 2001 udbudt masteruddannelser inden for det pædagogiske felt. Disse uddannelser svarer til 60 ECTS-point eller et års fuldtidsstudium. Uddannelserne er velbesøgte, og DPU udbyder i dag 13 masteruddannelser.

Masteruddannelserne er kendetegnet ved koblingen af uddannelsernes teoretiske indhold med de studerendes arbejdspraksis. Således fremgår det af Lov nr. 488 af 31. maj 2000, at voksne, der ønsker at blive optaget på en masteruddannelse, skal have en relevant mellemlang videregående uddannelse, en bacheloruddannelse eller en diplomuddannelse og derudover *mindst to års relevant erhvervs erfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse* (»Lov nr. 488«, 2000, § 15, forfatterens kursivering).

Det særlige ved masteruddannelserne er, at erhvervs erfaring ikke blot er en betingelse for optagelse, men også løbende skal bringes i spil i forbindelse med den teori, som de studerende lærer på studiet.

I en skrivelse fra Undervisningsministeriet om masteruddannelserne, der uddyber Lov nr. 488, hedder det således: *Deltagerens erhvervs erfaring er grundlaget for et tæt samspil mellem teori og praksis* (Undervisningsministeriet, 2002). Ligeledes fremgår det af studieordningerne for masteruddannelserne, at der skal skabes sammenhæng mellem universitetsstudiet og de studerendes arbejdsmæssige praksis, fx: *Uddannelsen er forskningsbaseret og tager udgangspunkt i de studerendes aktuelle arbejds erfaringer. Teorier, modeller og begreber bruges til at perspektivere de studerendes praksisviden gennem aktionslæring eller bearbejdning af egne casestudier* (»Studieordning for masteruddannelsen i voksenuddannelse. M.Ed. in adult learning and human resource development«, 2007, s. 3)

Medens koblingen af teori og praksis her drejer sig om, hvordan de studerendes erfaringer kan inddrages i undervisningen, er der andre steder i studieordningerne fokus på, hvordan det, de studerende lærer og beskæftiger sig med på studiet, kan anvendes i videreudvikling af deres arbejdspraksis. Således fremgår det af beskrivelsen af formålet med det afsluttende masterprojekt på fjerde og sidste modul, for eksempel i studieordningen for Master i Vejledning: *Projektet bør have relevans for den studerendes eventuelle arbejdsplads. Projektet skal dreje sig om at initiere, skabe rammer for eller udvikle vejledningsprocesser eller organisationsformer, fx i form af vejledningstoder, vejledningsevaluering eller konsulentbistand i forhold til udvikling af vejledning på uddannelsesinstitutioner, på virksomheder, i aktiverings- eller kompetenceudviklingsforløb, m.v. Projektet skal således indeholde et handlingsorienteret element* (»Studieordning for masteruddannelsen i vejledning. M.Ed. in guidance«, 2007, s. 9).

Masteruddannelsernes struktur afspejler målet om kobling af teori og praksis, idet studiet er tænkt gennemført over to år på halv tid, således at de studerende kan studere sideløbende med deres arbejde. Ni ud af ti masterstuderende på DPU har da også erhvervsarbejde og tre fjerdedele endda fuldtidsarbejde eller mere.

I 2006 gennemførte DPU en evaluering blandt mastere, der havde afsluttet uddannelsen, med henblik på at undersøge deres jobmæssige situation og deres opfattelse af masteruddannelsen 'på afstand'. Undersøgelsen omfatter 270 mastere og viser, at de studerende generelt er godt tilfredse med uddannelserne, og at de har haft glæde af det, de har lært, i deres arbejde. Desuden fremgår det, at uddannelsernes relevans for de studerendes arbejde har væsentlig indflydelse på deres vurdering af uddannelsernes kvalitet (Klewe, 2006, s. 18). Masterstuderendes perspektiv på uddannelse er deres arbejde.

Kobling af teori og praksis er en udfordring

Udgangspunktet i denne artikel er, at man i gennemførelsen af masteruddannelserne skal tilgodese det særlige træk ved dem, nemlig at en del af kompetencen opnås ved at koble den teoretiske undervisning og de praktiske arbejds erfaringer. Evnen til at koble ny viden med tidligere viden eller erfaringer, det vil sige at kunne syntetisere teori og praksis, vurderes som et højt taksonomisk niveau. Således skelnes der for eksempel i studier af studerendes læringsstrategier mellem den overfladiske, 'surface' læringsstrategi og den dybtgående, 'deep approach' læringsstrategi, hvor sidstnævnte er højeste niveau. I et studium af studerendes læsning af tekster karakteriseres den dybtgående tilgang således: *Some students adopted a deep approach. They started with the intention of understanding the meaning of the article, interacted actively with the author's arguments relating them to previous knowledge and their own experiences* (Entwistle & Ramsden, 1983). Højeste læringsniveau er således defineret ved, at den studerende er i stand til at relatere

ny viden til tidligere viden. Evnen til at tænke i sammenhænge og helheder fremhæves ligeledes i andre undersøgelser af læringsstile (Felder & Brent, 2005, s. 60).

At kunne tænke holistisk og opfatte sammenhænge er en betingelse for transfer, hvilket i denne artikel drejer sig om, at de studerende anvender teori i praksis. Forudsætningen for transfer er, at man forstår og kan skabe mening i det, man lærer. Resultater fra tidligere empiriske undersøgelser (Aarkrog, 2003, 2004a) samt teorier om transfer (Tennant, 1999) viser, at det er vanskeligt at koble generel teori til konkret praksis. Særligt udfordrende er den form for transfer, hvor teori anvendes som forståelsesramme for praksis, for eksempel til læsning, tolkning og vurdering af situationer (Eraut, 1994; Wahlgren & Aarkrog, 2004). Og netop denne form for transfer er karakteristisk for et universitetsstudium inden for det pædagogiske felt.

Det skal understreges, at transfer skal opfattes som en læreproces, der leder til ny læring. Transfer drejer sig om at transformere det, man ved og kan, således at det kan anvendes i en given situation. I mødet med praksissituationen sker der således en tilpasning af den viden, man har, og derigennem opnås ny viden (Eraut, 2004). Et fokus på transfer i masteruddannelsernes undervisning er derfor et fokus på en særlig læringsmulighed.

Masterpædagogikken skal sammenfattende udvikle de studerendes holistiske tænkning, således at læringen bliver meningsfuld i forhold til deres praksis. Som led i en styrkelse af det særlige kendetegn ved masterpædagogikken er der derfor grund til at præcisere, hvordan teori og praksis kobles og kan kobles. Dette er fokus i denne artikel.

Omfang og indhold af den empiriske undersøgelse

DPU gennemfører halvårslige elektroniske evalueringer af masteruddannelserne. Evalueringerne indeholder en række spørgsmål om blandt andet undervisningens indhold og form, vejledningen, studiegrupper, studietilbud og studiemiljøet. Analysen i denne artikel tager udgangspunkt i de studerendes besvarelse af følgende to spørgsmål fra evalueringerne, hvor vægten i analysen lægges på det andet spørgsmål:

- 1) *I hvor høj grad vil du vurdere, at du direkte kan bruge det, du har lært på modul x i dit arbejde eller erhverv? Der er fem svarkategorier på en skala fra slet ikke til i særdeles høj grad.*
- 2) *Kan du give et konkret eksempel på noget, du har lært på modul x, som du har kunnet bruge i dit arbejde eller erhverv?*

Analysen omfatter ti masteruddannelser,¹ men indeholder ikke en sammenlignende analyse af de forskellige uddannelser.

Besvarelsen af spørgsmål 1 omfatter evalueringerne af undervisningen på masteruddannelserne i efteråret 2005, hvor i alt 262 studerende besvarede skemaet, svarende til en svarprocent på 67, og i foråret 2006, hvor 141 studerende besvarede spørgeskemaet, svarende til 55 procent.

Besvarelsen af spørgsmål 2 omfatter udover ovennævnte to evalueringer også evalueringerne af undervisningen på masteruddannelserne i efteråret 2006, hvor 219 studerende har besvaret skemaet, svarende til 52 procent, og i foråret 2007, hvor 123 studerende har besvaret skemaet, svarende til 43 procent.²

Medens de studerende, der har deltaget i evalueringen, alle har besvaret det første og *lukkede* spørgsmål, er svarprocenten noget lavere på det andet og *åbne* spørgsmål, hvor de studerende selv kan vælge, om de vil besvare spørgsmålet, og hvor dette kræver, at de skriver en selvstændig tekst. Analysen bygger således på i alt 504 besvarelser af spørgsmål 2 fra de fire evalueringer, svarende til godt to tredjedele af de studerende, der har besvaret skemaerne.

Hvad skriver de studerende om deres anvendelse af teori i praksis?

Først og fremmest viser evalueringerne, at den overvejende del af de studerende kan anvende det, de lærer på uddannelsen, i deres arbejde.

Fra evalueringen af undervisningen i efteråret 2005 viser besvarelsen af spørgsmålet: *I hvor høj grad vil du vurdere, at du direkte kan bruge det, du har lært på x modul i dit arbejde eller erhverv?*, at 66 procent af de studerende i høj eller særdeles høj grad direkte kan bruge det, de har lært på modulet, i deres arbejde eller erhverv, medens 31 procent svarer, at de i nogen grad kan bruge det, de har lært. Der er således kun en ubetydelig procent af de studerende, der i ringe grad eller slet ikke har kunnet anvende det, de har lært. Stort set samme billede tegner sig i de studerendes besvarelser fra foråret 2006, hvor 60 procent ligger i den øverste kategori og 32 procent i den midterste kategori. De studerende opfatter således relevansen af det lærte positivt.

De studerendes svar på det første spørgsmål viser, at masteruddannelserne opfattes som relevante for de studerendes arbejdsmæssige praksis, og uddannelsernes centrale målsætning er dermed lykkedes.

I det andet spørgsmål *Kan du give et konkret eksempel på noget, du har lært på modul x, som du har kunnet bruge i dit arbejde eller erhverv?* har de studerende mulighed for at give eksempler på, *hvad* de har anvendt fra uddannelsen i deres arbejde, og/eller *hvordan* de har anvendt noget, de har lært på uddannelsen, i deres arbejde.

De studerendes svar er kategoriseret gennem to analyser af materialet. Den første gennemlæsning tjente som en inspiration til kategoriseringen: Hvad svarer de studerende, når de bliver stillet dette spørgsmål? I anden analyse blev de studerendes svar kategoriseret ved

at sammenstille deres svar med svarkategorier, der er udarbejdet på baggrund af tidligere analyser af former for anvendelse af teori i praksis. Disse analyser peger på følgende tre former for anvendelse af teori i praksis, der er udfoldet i Wahlgren & Aarkrog, 2004 og Eraut, 2004:

- 1) Teorien er handlingsanvisende for praksis.
- 2) Teorien anvendes som en forståelsesramme for praksis.
- 3) Teorien bidrager til udvikling af praktikerens faglige identitet.

Med udgangspunkt i de tre former og de studerendes svar er følgende fem kategorier formuleret:

- 1) *Teori, der er relevant for praksis.* De studerende skriver udelukkende om noget, de har lært på studiet, og som man må formode de opfatter som relevant for praksis. Men de nævner ikke, hvordan de har anvendt det.
- 2) *Generel kobling af teori og praksis.* De studerende skriver om anvendelse af teori i praksis, men præciserer ikke, hvilken teori og/eller hvilken praksis der er tale om.
- 3) *Teori som udvikling af faglig identitet.* De studerende skriver om, hvordan noget, de har lært på studiet, har styrket dem personligt eller ændret deres opfattelse af egen rolle på arbejdspladsen.
- 4) *Teori som forståelsesramme for praksis.* De studerende anvender noget, de har lært, til at begrebssette, tolke eller vurdere situationer i praksis.
- 5) *Teori som handlingsanvisende for praksis.* De studerende beskriver, hvordan de anvender noget, de har lært, til at udføre bestemte handlinger i praksis.

I analysen af svarene på spørgsmålet er formålet ikke at kritisere de studerende for ikke at præcisere deres anvendelse af viden i praksis. Kigger man på spørgsmålet, ville dette ikke være rimeligt, da spørgsmålet ikke nødvendigvis lægger op til, at de studerende skal give konkrete eksempler på, *hvordan* de anvender teori. Endvidere er formålet ikke primært en kvantitativ analyse, der viser fordelingen på kategorier. Det primære formål er en kvalitativ analyse, der kan inspirere underviserne på masteruddannelserne til at fokusere på det, som i den engelsksprogede litteratur omtales som 'teaching for transfer'.³

Analysen af de studerendes svar skal følgelig ikke lede til den konklusion, at de studerende ikke er i stand til at anvende teori i praksis eller formulere sig om denne anvendelse. Samtidig bør det dog nævnes, at andre analyser af kobling af teori og praksis inden for det pædagogiske felt viser, at de studerende netop har vanskeligt ved at præcisere, hvordan de anvender teori i praksis. Det er tilsyneladende lettere at redegøre for, hvad man opfatter som relevant for praksis, end

Kategorier for anvendelse af teori i praksis	Antal svar	Procent
Teori, der er relevant for praksis	267	53 %
Generel kobling af teori og praksis	104	20 %
Teori som udvikling af faglig identitet	34	7 %
Teori som forståelsesramme for praksis	35	7 %
Teori som handlingsanvisende for praksis	64	13 %
I alt	504	100 %

Table 1. Kategorisering af masterstuderendes besvarelse af spørgsmålet: Kan du give et konkret eksempel på noget, du har lært på modul x, som du har kunnet bruge i dit arbejde eller erhverv? N=504.

for, hvordan man anvender pædagogisk teori i praksis (Aarkrog, 2006; 2007).

Teori, der er relevant for praksis

Kategoriseringen af de studerendes svar viser, at godt halvdelen af svarene falder i kategori 1, der er kendetegnet ved, at de studerende nævner noget, de har lært på uddannelsen uden at redegøre for, hvordan dette kan anvendes eller allerede er blevet anvendt (se tabel 1). Et par eksempler: *De sociologiske tilgange. Socialpædagogikkens historie. Videnskabsteoretiske tilgange* (Studerende, Master i Socialpædagogik) eller: *Voksnes læring i forhold til børn/unge. Motivation/modstand, læring/refleksion* (Studerende, Master i Voksenuddannelse).

Skønt jeg ovenfor anførte, at spørgsmålet ikke nødvendigvis lægger op til en redegørelse for, hvordan teorien er anvendt, kan det, at de studerende lægger vægten på, *hvad* de har lært, frem for på, hvordan de har kunnet anvende det, tolkes som en afspejling af det fokus, der er lagt i undervisningen på uddannelserne. Det kan tænkes, at det er for vanskeligt at præcisere, hvordan de har anvendt det, de har lært. Det kan skyldes, at de studerende ikke er trænet i dette. Det kan skyldes, at anvendelsen ikke er konkret; den drejer sig ikke om, at de studerende har lært en regel eller et princip, som de direkte kan anvende i løsningen af deres arbejdsopgaver, jævnfør ovennævnte 'handlingsanvisningskategori'. Der kan i stedet være tale om en mere indirekte anvendelse, der for eksempel drejer sig om, at de studerende har ændret opfattelse af bestemte forhold i deres praksis. Eller de studerendes manglende redegørelse for anvendelsen kan skyldes, at de rent faktisk – når det kommer til stykket – ikke kan anvende det, de har lært; at studiet nok har givet nogen baggrundsviden, men ikke ændrer ved deres arbejdsopgaver. De studerende kan således godt opfatte noget som relevant, uden at de er i stand til at anvende det.

Generel kobling af teori og praksis

Vanskelighederne ved at præcisere anvendelsen af teori i praksis fremgår også af de besvarelser, hvor de studerende nok har beskrevet en kobling af teori og praksis, men ikke præciseret koblingen (kategori 2), eksempelvis: *Jeg har fået nye vinkler til at gribe det pædagogiske/teatermæssige arbejde an på* (Studerende, Master i Drama- og Teaterpædagogik).

Med en præcisering af koblingen menes, at det af besvarelserne fremgår, *hvad* de studerende har anvendt. 'Hvad' drejer sig om, hvilken teoretisk viden, hvilke begreber, hvilke erfaringer, de studerende har anvendt. Endvidere en beskrivelse af den eller de situation(er) i praksis, hvori teorien er anvendt: *hvor eller hvornår*. Og endelig en redegørelse for, *hvordan* den pågældende viden er anvendt i den pågældende situation (hvordan og til hvad?).

Besvarelser, der er kategoriseret som 'generel kobling af teori og praksis', indeholder for eksempel en præcisering af situationen: »Når jeg underviser flygtninge«, medens de øvrige led i præciseringen mangler. Vi får således ikke at vide, *hvad* den studerende har anvendt i forbindelse med undervisningen af flygtninge, og *hvordan* dette er anvendt. I nogle besvarelser under denne kategori har de studerende præciseret, hvad de har anvendt og hvor, men *hvordan* teorien er anvendt i praksis er uklar, for eksempel: *Jeg har brugt min udvidede viden om inklusion i et projekt på min arbejdsplads* (Studerende, Master i Specialpædagogik).

Et væsentligt element i videreudviklingen og styrkelsen af masterpædagogikken er at hjælpe de studerende til at præcisere koblingen af den teoretiske del til deres arbejdsmæssige praksis. Dette indebærer et tydeligere fokus på de ovenfor nævnte tre elementer: *Hvad* har du lært, som du anvender? *Hvor* og *hvornår* (i hvilke situationer) anvender du det, du har lært? *Hvordan* og *til hvad* (med hvilket formål for øje) anvender du det, du har lært?

Teori som udvikling af faglig identitet

Den tredje kategori drejer sig om, hvordan undervisningen på masteruddannelsen indvirker på den studerendes opfattelse af sig selv i forhold til arbejdet og arbejdsopgaverne. Imidlertid er den personlige udviklings indvirkning på praksis ikke nødvendigvis tydelig i beskrivelserne:

Et eksempel: *Min tænke måde har ændret sig, og jeg synes, det har påvirket min måde at anskue forskellige problemer i relation til strukturreformen, som er blevet mindre uoverskuelige* (Studerende, Master i specialpædagogik). Denne studerende konkretiserer sammenhængen mellem ændret tænke måde og de spor, som dette sætter sig i praksis. Men anvendelsen kan præciseres yderligere på to områder. For det første fremgår det ikke, hvilke dele af masterundervisningen, der har indvirket på personens tænke måde; der er altså ikke et defineret 'hvad'. For det andet kan man heller ikke læse, hvordan det, at de forskellige problemer er blevet mindre uoverskuelige, indvirker på den studerendes ageren i praksis. I undervisningen kunne man derfor fokusere på disse aspekter af den studerendes kobling af teori og praksis.

Teori som forståelsesramme

I denne fjerde kategori hører beskrivelser af, at de studerende har lært noget, der hjælper dem til at begrebssette, tolke eller vurdere situationer i praksis. Som i kategorien for udvikling af faglig identitet kan man spørge, om teori, der hjælper den studerende til at forstå praksis, nødvendigvis afspejles i hans/hendes handlinger i praksis.

Et eksempel: *At sundhed kan ses i et bredere perspektiv, at vi arbejder meget ensidigt med forebyggelse; vi kan blive bedre til at fokusere på sundhedsfremme* (Studerende, Master i Sundhedspædagogik). Masteruddannelsen har betydet, at denne studerende er blevet opmærksom på, hvilket perspektiv hendes arbejdsplads har på sundhed, og på at hun selv vil fokusere mere på sundhedsfremme. Skulle koblingen mellem teori og praksis yderligere styrkes, ville det være interessant, om den studerende formulerede, hvilke konsekvenser det ville have i det daglige arbejde at skifte fokus til sundhedsfremme.

Et andet eksempel: *Den generelle forståelse af at man lærer forskelligt, og at der er mange forskellige muligheder og faktorer, der har indflydelse på, om man lærer noget. Det har skærpet min opmærksomhed i det daglige at have et analytisk blik på dette, og så også have mulighed for at kunne ændre på nogle ting* (Studerende Master i Professionsudvikling). Dette eksempel viser, at den studerende i undervisningen på masteruddannelsen har erfaret, at man lærer på forskellige måder, hvilket har medført, at han/hun også er blevet opmærksom på dette i sin praksis. Den studerende nævner endvidere, at hun/han har mulighed

for at kunne ændre på nogle ting, og det er her, at en konkretisering kunne være interessant.

I eksemplet drejer forståelsen sig om menneskelige væremåder eller reaktioner: Forskellige måder at lære på. Den overvejende del af de studerende på DPU's masteruddannelser skal anvende deres viden fra uddannelsen i forbindelse med interaktion med andre mennesker: kunder, patienter, elever, kolleger og så videre. Den form for transfer, der drejer sig om at anvende teori til at begrebssette, tolke og vurdere en situation er derfor central. Diagnosticering af problemer indtager en væsentlig plads i den professionelle praktikers arbejde (Schön, 2001), der i stor udstrækning drejer sig om at tage beslutninger på baggrund af tolkninger og vurderinger af situationer. Der er ikke nødvendigvis tid til at overveje, hvilken fremgangsmåde, der skal vælges i situationen. (Eraut, 1994). Det gælder for eksempel læreren, der skal tage beslutninger i klasseværelset eller ansatte inden for sundhedssektoren, der skal tage beslutninger i livstruende situationer (Aarkrog, 2004b). Ofte vil teorien ikke anvendes som et værktøj til at planlægge eller udføre handlinger i praksis, men snarere til at reflektere over, hvordan man *har* handlet i situationen. I denne form for transfer anvendes teori i stor udstrækning til at besvare hvorfor-spørgsmål: Hvorfor reagerer denne person på denne måde? Hvorfor valgte jeg at løse problemet på denne måde, og kunne jeg med inspiration fra teorien have løst det på en anden måde?

Teori som handlingsanvisning

Den femte kategoris besvarelser viser, at de studerende har lært noget, som de anvender til at løse opgaver eller problemer på nye måder. Medens en ændret forståelse ikke nødvendigvis kan aflæses i praksis, er der i denne kategori tale om ændrede handlinger.

Et andet eksempel: *En samtale med en underviser, som gav viden om en ny vejledningsteori, som vi nu arbejder med i vores center. Tak for det – det var guld* (Studerende Master i Vejledning). Her har den studerende konkretiseret, hvad han/hun overfører, samt at denne vejledningsteori anvendes på arbejdspladsen. I en yderligere konkretisering kunne man stille to spørgsmål: Hvordan anvender den studerende vejledningsteorien? Hvilke konsekvenser har dette haft for praksis?

Der er her tale om en konkret kobling af viden og praksis. Med konkret menes, at praktikerens ved at inddrage den teoretiske viden kan løse en opgave eller et problem. Den handlingsanvisende form for transfer kan være inspirerende også i forbindelse med de to andre former for transfer, fordi den tvinger den studerende til at følge teorien helt ud i praksis og konkretisere, hvordan 'ændret faglig identitet' eller 'en anden forstå-

else' af bestemte forhold i praksis sætter sig spor i den studerendes handlinger i praksis.

Afrunding

Med udgangspunkt i, at DPU's masterstuderende lægger vægt på koblingen af universitetsundervisning og deres arbejdspraksisser, har formålet med artiklen været at inspirere til videreudvikling af masterpædagogikken ved at pege på forskellige former for koblinger af teori og praksis.

Analysen af de studerendes besvarelser af spørgsmålet: *Kan du give et konkret eksempel på noget, du har lært på modul x, som du har kunnet bruge i dit arbejde eller erhverv?* har tjent to formål. For det første er det gennem en kategorisering af de studerendes besvarelser af spørgsmålet vist, at koblingen af teori og praksis kan antage forskellige former. For det andet kan eksemplificeringen af de forskellige former for kobling inspirere til en kvalificering af masterpædagogikken. Man kan således spørge, i hvor stor udstrækning masterpædagogikken skal indeholde undervisning i, hvordan man anvender teori i praksis.

En sådan undervisning vil kræve en systematisk tilgang til, hvordan teori kan anvendes i praksis med særligt fokus på karakteristika i de praksisser, som uddannelserne kvalificerer til. De studerendes eksempler på, hvordan teori anvendes i praksis, peger på tre former: Teori som udvikling af faglig identitet, teori som forståelsesramme til at begrebssette, tolke og vurdere situationer i praksis, og teori som anvisning for udførelse af handlinger i praksis.

De tre former for kobling af teori og praksis kan anvendes i undervisningen på masteruddannelserne til at skærpe de studerendes opmærksomhed på, hvordan de kan anvende teori i praksis. Især er en præcisering af, hvordan teori fungerer som forståelsesramme i praksis, relevant i forbindelse med masteruddannelserne inden for det pædagogiske område.

Litteratur

- Entwistle, N., & Ramsden, P. (1983). *Understanding student learning*. New York: Nichols Publishing Company.
- Eraut, M. (1994). *Developing professional knowledge and competence*. London, Washington D.C.: The Falmer Press.
- Eraut, M. (2004). Transfer of knowledge between education and workplace settings. In H. Rainbird, A. Fuller & H. Munro

- (Eds.), *Workplace learning in context* (pp. 201-221). London: Routledge.
- Felder, R. M., & Brent, R. (2005). Understanding student differences. *Journal of Engineering Education*, 94(1), 57-72.
- Klewe, L. (2006). *Mastere fra Danmarks Pædagogiske Universitet – hvordan går det dem senere jobmæssigt?* København: Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Lov nr. 488 af 31. maj 2000 om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne (2000).
- Schön, D. (2001). *Den reflekterende praktiker: Hvordan professionelle tænker når de arbejder* (S. Fiil, Trans.). Århus: Klim.
- Studieordning for masteruddannelsen i vejledning. M.Ed. in guidance. (2007). Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.
- Studieordning for masteruddannelsen i voksenuddannelse. M.Ed. in adult learning and human resource development. (2007). Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.
- Tennant, M. (1999). Is learning transferable? I: D. Boud & J. Garrick (Eds.), *Understanding learning at work*. (pp. 165-179). London: Routledge.
- Undervisningsministeriet. (2002). Masteruddannelse.
- Wahlgren, B., & Aarkrog, V. (2004). *Teori i praksis*: Hans Reitzels Forlag.
- Aarkrog, V. (2003). *Mellem skole og praktik. Fire teoretiske forståelsesrammer til belysning af sammenhængen mellem skole og praktik i erhvervsuddannelserne*. Ph.d.-afhandling. København: DPU's Forlag.
- Aarkrog, V. (2004a). En model for samspillet mellem skole og praktik i vekselluddannelserne. I: P. Bottrup & C. H. Jørgensen (Eds.), *Læring i et spændingsfelt – mellem uddannelse og arbejde* (pp. 169-180). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Aarkrog, V. (2004b). Vi ved jo ikke, hvad der kan ske i løbet af en arbejdsdag – transfer i forskellige praksissituationer. *Arbejdsliv*, 6 (4), 43-56.
- Aarkrog, V. (2006). Kobling af teori og praksis på masteruddannelserne. I: I. Christiansen & T. Fristrup (Eds.), *Universitetspædagogiske refleksioner – om forholdet mellem læring og undervisning* (pp. 65-81). København: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.
- Aarkrog, V. (2007). *Evaluering af 'korta programmet'. En læreruddannelse på Göteborgs Universitet*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.

Noter

- 1 Master i Børnelitteratur, Master i Citizenship, Master i Drama- og Teaterpædagogik, Master i Ledelse af uddannelsesinstitutioner, Master i Professionsudvikling, Master i Socialpædagogik, Master i Specialpædagogik, Master i Sundhedspædagogik, Master i Vejledning og Master i Voksenuddannelse.
- 2 Årsagen til, at kun evalueringerne fra efteråret 2005 og foråret 2006 er medtaget i det første spørgsmål, er, at fra og med evalueringen i efteråret 2006 ændredes antallet af svarkategorier fra fem til fire.
- 3 Der findes ikke en tilsvarende prægnant formulering på dansk.